

Χ ΓΡΑΜΜΑΤΑ καὶ ΤΕΧΝΑΙ Σ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἐν Πάτραις εἰς τὰ Ψηλὰ Ἀλώνια ἐγένοντο μετ' ἐπισημότερος, παρουσίᾳ τῶν Βασιλέων, τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, χαλκίνου δὲ κατεσκεύασεν ὁ ἐν Παρισίοις γλύπτης κ. Ἀντώνιος Σωζός. Κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια είχε μεταφερθῆ ὁ Λάβραρον τῆς Ἄγ. Αιώνας. Ὁμιλησαν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν, ὁ Δῆμαρχος Πατρῶν, δὲ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ δ. κ. Ἀρχηγὸς τῆς Ἐπαναστάσεως. Πλεῖστοι στέφανοι ἦν διαφόρων μερῶν τῆς Πελοποννήσου, τῆς Δημ. ἀρχῆς Ἀθηνῶν καὶ δὲ μέρους τῶν Ἀλυτρώτων κατετέθησαν.

— Ἐν Μεσολογγίῳ ἐν τῷ κήπῳ τῶν Ἡρώων ἐγένετο τῇ 27 Μαΐου τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Ἐπισκόπου Ρωγών Ἰωσὴφ ὅστις ἀφοῦ μετέδωσε τῶν ἀρχάντων μυστηρίων τοὺς μελλούμαντος τῆς ἡρωΐκης Ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου ἔθεσε πῦρ εἰς τὴν πυρίτιδα καὶ ἐτάφη ὑπὸ τὰ ἔρει τα μετὰ τῶν γερόντων καὶ γυναικοποιῶν, τῶν μὴ δυναμένων νὰ παρακολουθήσωσι τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς πολιορκουμένης πόλεως. Ἡ προτομὴ ἔργον τοῦ κ. Σώχου ἀνηγέρθη πρωτοβουλίᾳ τῆς «Στεφεᾶς Ἑλλάδος». Λόγον ἔξεφώνησεν δὲ κ. Χρ. Παλαμᾶς.

— Διενεργεῖται ἔρανος πρωτοβουλίαι τῆς «Παναγιωτικῆς» διὰ τὴν ἀνέγερσιν προτομῆς τοῦ Μάρκου Μπότσαρη ἐν Καρπενησίῳ.

— Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις εἰς προβεβηκυτανή ήταν δὲ ὁ ζωγράφος Ἀλέξανδρος Καλούδης. Εἰς ἐκ τῶν ρωμανικῶν τύπων τῶν παλαιῶν Ἀθηναίων, μὲ τὰ μακρὰ κατσαρὰ μαλλιά, πλατύγυρον όμοπλικαν, ἀπετέλειει ξεχωριστὴν φυσιογνωμίαν. Εἶχε σπουδάσῃ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἔργα του τετράκις ἐγένοντο δεκτά εἰς τὸ Παρισινὸν Salon. «Οινισόν του ἦτο νὰ παιξῃ τὸν «Οἰδίποδα Τύρα νον» τοῦ Σοφοκλέους εἰς ἐν τῶν ἀρχαίων θεάτρων. Ἡξευρε τὸ ἔργον ὄλοκληρον ἐκ στήθους καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον κείμενον καὶ κατὰ μεταφράσιν τοῦ Βλάζου. Πάθησε τοῦ λάρυγγος τὸν ἡμιπόδισε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρόν του. Ἡτο καθηγητής τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὴν Καλλ. σχολὴν ἀπό πολλῶν ἐτῶν.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Δι' ἀποφάσεως τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως διετάχθη ἡ λογοκρισία νὰ διαγράψῃ ἐκ τῶν περιοδικῶν τὰ θίγοντα τὴν θείαν λατρείαν ὡς καὶ πᾶν ἀσεμνον δημοσίευμα ἡ εἰκόνα. Ἡτο καιρὸς νὰ ἔξυγιανθῇ μία μερὶς τοῦ περιοδικοῦ τύπου, ὅστις χάριν ὑπικόν κερδῶν παρέβλεπε τὰς στοιχειωδεστέρας ὑπαγορεύσεις τῆς ἡθικῆς.

— Παρεπιδημεῖ ἐν Ἀθήναις ἡ Ἀμερικανὸς λογο-

γάρφος mis Λουτγκέτ ἐλθοῦσα ἐπίτηδες ἐκ Νέας Υόρκης ὅπως ἀντλήσῃ ἐκ τῆς προσφυγικῆς συμφορᾶς θέματα διηγηματογραφίας καὶ διαλέξεων. Ἡ Ἀμερικανὸς λογία ἔξεφράσθη ἐνθουσιωδῶς περὶ τῶν ψυχικῶν ἀρετῶν τῶν Ἑλληνίδων, ἐδήλωσε δὲ ὅτι προετοιμάζει σειράν διαλέξεων, τὰς ὅποιας θὰ κάμη κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος εἰς ἑκατὸν διαφόρους Ἀμερικανικὰς πόλεις.

— Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ὁ Ἀλεξανδρινὸς δημιοτικιστής Νίκος Σκυντοφινιάτος.

— Ἔνας τύπος σπανιος, ὁ Τέλης Πετσάλης ἀπέθανεν σκεδὸν λησμονηθεὶς ἐν βιασθεὶ γήρατι. Ἀνήκε εἰς τὴν «χρυσήν νεολαίαν» τοῦ 1862. Εταναστάτης, ἔδρασε κατὰ τὴν φοιτηκήν ζωήν, καὶ κατόπιν, ινωνικώτατος, εἰς τὴν κοσμικήν κίνησιν. Ἐτὶ τριακονταετίαν διετέλεσεν ὑπάλληλος τοῦ «Υπουργείου τῆς Δικαιοσύνης» ἐντιμονήρητεν ἔραστες γενικῶς; ἐδημοσίευσε δὲ εἰς τὴν «Ἐφημερίδα» καὶ τὴν «Ἀκρόπολιν» κριτικὰς καλλιτεχνικάς, ιδίως μουσικάς, αἱ ὅποιαι ἔκαμψον ἐντύ τωσιν. Καὶ διὰ ζωγραφικὴν ἔκθεσιν εἴχε δημοσιεύσην κριτικὴν αὐτηρηδάν καὶ τε. Εὐρυολόγος, θυμόσαφος καὶ ἀσυρόστομος, εἴρων, ἐπιγραμματικώτατος εἰς τοὺς χαρακτηρισμούς ἡτο περιζήτητος εἰς τοὺς φιλικοὺς κύριλλους. Ὅγων πενιχρὰν σύνταξιν ἔξεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὸ Γηροκομεῖον διὰ νὰ τοῦ δοιθῇ ἐν αὐτῷ μία θέσις καὶ εἰς τὸ άσυλον αὐτὸ τῶν πτωγῶν γερόντων ἀπέθανε μετὰ διημέρον ασθένειαν. Ὁ ἄιλοτε ἀεικήτης καὶ θαλερότατος, ἐσύρετο ἐσχάτως εἰς τὰς ὁδοὺς - ἐρεπίτον σωματικὸν, ἀλλὰ φὲ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις ὑμειώτους.

— Τρεῖς συμπαθεῖς δημιοτικοφιλοφυσιογνωμίαι εἴξελιπον:

· Ο Γεώργιος Αὐκέριος, δόστις μετὰ μακρὰν διαμονὴν ἐν Παρισίοις ἔτανελθὼν εἰς Ἀθήνας ἐδημοσιογραφησε δις συνεργάτης ἐπὶ ἔτη τῇ: «Ἐστίας», διηγήθη δὲ ἐσχάτως τὸ περιοδικὸν «Ἀδελφωσάνη» τοῦ «Ἑλληνογαλλικοῦ Συνδέσμου. Μετέφρασεν ἐπὶ «υγῆς Γαλλικὰς κωμωδίας, παιζθείσας ἐπανειλημένως.

· Ο Ἀντώνιος Σκουλούδης ἐκ Κρήτης, διετέλεσε πρὸ τετραετίας συντάκτης τῆς «Πατρίδος» Αἱ ἀνταποκρίσεις του ἐκ Κων πόλεως καὶ Πόντου, ἐκδοθεῖσαι κατόπιν εἰς τόμον, ἀνεγνώσθησαν μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος. Διετέλεσε ἀνταποκρίτης ἐν Ἀθήναις τῶν «Λονδινείων Τάιμξ». Ἀτέθανεν ἐν Γερμανίᾳ ἐνθαμέτης ἐν ηλικίᾳ 28 ἐτῶν.

· Ο Ἀγγελος Σουλής διευθυντής τοῦ Πειραιανοῦ Χρονογράφου θύμα τοῦ ἔξανθηματικοῦ τύφου.

— Τὸν Μάϊον συνεπληρώθη ἐκατονταετία ἀφ' ὅτου δ Σολωμὸς ἔγραψεν εἰς τὴν ἐν Ζακύνθῳ ἐπανήν Στράντη τὸν Ἐθν. «Υμνον, δημοσιεύσεντα τὸ πρῶτον τῷ 1824 εἰς τὴν «Γεν. Ἐφημερίδα» ὑπὸ τοῦ Σπυρ-

Τρικούπη. Ο Υμνος ἐμελοποιήθη τῷ 1828 ὑπὸ τοῦ Μαντζάρου ἐν Κερκύρᾳ, ἔνσα εἶχε μεταβῆ δὲ Σολωμός. Ἐπὶ τῷ γεγονότι, δὲ Σύλλογος τῶν Φιλογραμμάτων καὶ Φιλομούσων ἐτοποθέτησεν ἐπὶ τοῦ δένδρου ὑφ' ὁ ἐγράφη δὲ ὑμνος, διότι ἡ ἔπαινης κατεστράφη ὑπὸ σεισμοῦ, ἀναμνηστικὴν πλάκα, ἐν Ἀθήναις δὲ θάνατοβῆ, προτάσει τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου, ἡ Ἰστορικὴ καὶ Ἐθνολογικὴ Ἐταιρεία τὸν ἑορτασμὸν, ὅστις ὅμως ἐλλείψει χρόνου ἀνεβλήθη διὰ τὸν Ὁκτώβριον. Πρὸς τοῦτο συνέστη εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. Κ. Ράδου Προέδρου τῆς Ἰστορ. καὶ Ἐθν. Ἐταιρίας, ὡς προέδρου, Δημ. Καλογεροπούλου, Προέδρου τῆς «Ἐνώσεως τῶν Ἀθηναϊκῶν περιοδικῶν» ὡς γραμματέως, Γ. Νάζου, καὶ Μ. Καλομοίρη διευθυντῶν Ὥδείων, Ι. Καραβία Προέδρου τῆς Ἀθηναϊκῆς Μανδολινάτας, Σ. Πάτση Δημάρχου, τῶν ἀντιπροσώπων Παν. Καλογεροπούλου τῶν ἐν Ἀθήναις Ζακυνθίων, Μ. Μίνδλερ τῶν Προσκόπων, Δ. Μπαλάνου τοῦ Ὁρφανοτροφείου Χατζηκώστα, Α. Ἀνδρεάδου τῆς Φιλαρμονικῆς Κερκύρας, Β. Θεοφιλοπούλου τοῦ «Πειραιϊκοῦ Συνδέσμου» τῶν κυριῶν Λούρου καὶ Παπαδοπούλου τοῦ «Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων» καὶ τῶν κ. κ. Δ. Λαυράγκα, Κ. Παλαμᾶ, Α. Φιλαδελφέως καὶ Φ. Οἰκονομίδου διευθυντοῦ τῆς Ἀθηναϊκῆς χορωδίας.

Ἀπεφασίσθη ὅπως δοθῇ ἐσπερίς ἐπίσημος ἐν θείατρῳ καθ' ἥν γενήσεται εἰσήγησις περὶ τοῦ Ἐθν. «Υμνου, τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ συνθέτου, ἀπαγγελία ὑπὸ γνωστῆς καλλιτέχνης τοῦ ποιήματος, ἐκτέλεσις τοῦ «Υμνου σὺν τῇ προσήμηῃ, ἐπτὸς τῶν δύο καθιερωθεισῶν στροφῶν του καὶ 4—5 ἔτι κατ' ἐπιλογὴν ἐκ τῆς συνθέσεως, διότι δὲ Μάντζαρος ἐμελοποίησεν δόλοκληρον τὸ ποίημα, ὑπάρχει δὲ ἀνέκδοτον τὸ κείμενον παρὰ τῇ ἔγγονῃ αὐτοῦ κ. Σουλαΐδοπούλου. Κατόπιν θὰ προβληθῇ πλαστικὴ εἰκὼν μὲ μουσικὴν ὑπόκρουσιν, ἀμφότεραι ἐμπνευσμέναι ἀπὸ τὸν ὕμνον. Ἐπίσης θὰ δοθῇ μεγάλη ὑπαίθριος ἑορτὴ ἐν τῷ Ζαππείῳ καθ' ἥν θὰ ἀποκαλυφθοῦν αἱ προτομαὶ Σολωμοῦ καὶ Μαντζάρου, ψαλλομένου τοῦ ὕμνου ὑπὸ 400 φωνῶν. Ο Δῆμος θὰ διαθέσῃ 15,000 δρ. διὰ τὰς προτομάς.

Ἐωρατάσθη καὶ ἐν Ἀθήναις ἡ ἐκαπονταετηρίς τῆς γεννήσεως τοῦ Ἑρέντου Ρενάν. Ο πανηγυρισμὸς ἐγένετο ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἔνθα δὲ Ὅπουργὸς τῆς Ηαιδείας παρισταμένου τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν ἐπισήμων ὄμιλησεν, ἡ κ. Ζερβοῦ ἀπήγγειλε Γαλλιστὶ τὴν Προσευχὴν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἐτραγούδησεν ἡ κ. Καλαμαριώτου.

Ἀνεγνώσθη ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ ἐκθεσις τοῦ γλωσσικοῦ Σεβαστοπούλειου ἀγῶνος. Ο εἰσηγητὴς κ. Βορρέας ἐμαστίγωσε τοὺς μαλλιαρούς.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Διαλέξεις τῆς «Ἐταιρείας τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν». Ὁμιλησαν οἱ κ. κ. Κουκουλές περὶ τῶν δύο θριάμβων (διαπομπεύσεως καὶ ἐντίμου) κατὰ τοὺς Βυζ. χρόνους, δ. κ. Διαμαντόπουλος περὶ «Ηρακλείου, δ ἀρ-

χιμανδρίης κ. Ἀνθ. Παπαδόπουλος περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ θεάτρου τῶν Βυζαντινῶν, τῶν ὑποκριτῶν καὶ τῶν μηχανικῶν μέσων τῆς παραστάσεως, ὁ κ. Σ. Ζερβὸς περὶ τῶν Δωδεκανήσων κατὰ τοὺς Βυζ. χρόνους, ὁ κ. Π. Ἀγγελετόπουλος περὶ σημείων τινῶν (ἐνοικιοστασίου, αἰσχροκερδείας) τοῦ Βυζ. δικαίου, ὁ κ. Φίλανδρος περὶ τοῦ Οίκ. Πατριαρχείου, ὁ κ. Χατζηγιώννου περὶ τῆς Κύπρου κατὰ τὸν Μεσαίωνα.

Διαλέξεις τῶν «Ἐλληνίδων ὑπέρ τῶν δικαιωμάτων τῆς γυναικός». Ὁμιλησαν ἡ κ. Πάντελάκη, ἡ κ. Γιαννιοῦ κατὰ τῆς ἀναμίξεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ πολιτικῇ, ἡ δ. Α. Ιωαννίδου περὶ τῆς γυναικὸς ἐν τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν ἡπειρῶν ἔποδας, ἡ κ. Κορύλλου εἰς τρεῖς μακρὰς διαπλέξεις ἀνέλυσε τὸ ἔργον τοῦ Παλαμᾶ καὶ ἡ κ. Σπανούδη παρουσίασε τρεῖς ποιητὰς τῆς Κ. πόλεως, τὸν κ. Ἀγγ. Σημιτούρτην, ἃν καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου λείπει ἐκεῖνην, καὶ δύο νεωτέρους του τοὺς κ. κ. Μελαγχονίνον καὶ Μπεκέν διν καὶ ἐκήρυξεν ὡς τὸν ἀριστον ποιητὴν τῆς Ηόλεως «Ως πρὸς τὸν τελευταῖον ἀς μᾶς ἐπιτρέψῃ ἡ λογία κυρία νὰ ἔχωμεν πολλὰς ἀντιρρήσεις.

—Ο κ. Καραθεοδωρῆς ἐτάραξε τοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους μὲ τὴν γνώμην του περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς θεωρίας τῆς σχετικότητος τοῦ Αἰνιστάϊν ἐπὶ τῶν θεματιωδῶν ἡμῶν ἀντιλήψεων. Ἐπηκολούθησε συζήτησις.

—Ο κ. Βῶκος ὁ ἀπιστήσας πρὸς τὴν φιλολογίαν διὰ νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν ζωγραφικήν, ἐπανελθὼν ἐκ τῆς Εὐρώπης, διποὺς ἔξεύθεσε τὰ ἔργα του, διμίλησε περὶ τέχνης καὶ τοῦ μεταπολεμικοῦ πολιτισμοῦ τῆς Εὐρώπης.

—Ο κ. Ι. Καραβίας διμίλησε ἐν τῷ «Παρνασσῷ» περὶ τῶν εὑρημάτων τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ Κάρναβον εἰς τοὺς τάφους τοῦ Φαραώ, δ. κ. Π. Σαλταμπάσης περὶ τῆς θητορικῆς καὶ τῶν διασημοτέρων θητόρων ἀρχαίων καὶ συγχρόνων, δ. κ. Γ. Παρασκευόπουλος περὶ τοῦ Ἀγ. Οδούς.

—Ἐν τῷ Ἑλλ. Ωδείῳ ἡ ἐν αὐτῷ καθηγήτρια τῆς ἀπαγγελίας κ. Θ. Δρακοπούλου συνεχίζουσα τὰς περὶ Ἑλλ. ποιητῶν ἀπογευματινὰς διοργάνωσε τοιαύτην διὰ τὸν Βαλαωρίτην. Μετ' εἰσηγησιν τοῦ κ. Γκόλφη, ἀπήγγειλαν τὰ ἐκλεκτότερα ποιήματα τοῦ ποιητοῦ αἱ μαθήτριαι τῆς κ. Δρακοπούλου διεποιήσεις Ι. Σταμάτη, Κούλα Μπεκιάρη, Δ. Κυδωνιάτου, Λιλή Καλογεροπούλου, Εράνη Καλλιανέση, Ἀργυρώ Κατσάνου, ἡ δὲ κ. Δρακοπούλου ἀπήγγειλε μετά πολλῆς ἐνηρράσεως ἀπόσπασμα τοῦ «Φωτεινοῦ».

—Ἐν τῷ Παρνασσῷ δ. κ. Μέκιος διμίλησε περὶ τοῦ ἀρδοσώπου τῶν ποιηνῶν, δ. κ. Ν. Βαπτιστάδης ίστος ἐκ Κων.) πόλεως διὰ τὰ ἔξυπνα παιδιά, δ. κ. Χατζηϊωάννου διὰ τὸ ἔργον τοῦ Ματσούκα, δ. κ. Μοσχοβίτης διὰ τὸ ἔργον τῆς Αμερικανικῆς φιλανθρωπικῆς ἀποστολῆς καὶ ὁ κ. Μιχαηλίδης περὶ τῆς Αμερικανικῆς ἐκπαιδεύσεως, δις αὐτῇ διεμιορφώθη ἐν τῇ Εγγύτῃ Ἀνατολῇ.

—Ἐν τῇ Γαλλικῇ σχολῇ διμίλησεν δ. κ. Λ. Ρουσέλ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

περὶ τοῦ ποιητοῦ "Ερμονα (Πέτρου Βλαστοῦ), ὁ κ. Πικάρδ περὶ Ρενάν καὶ ὁ κ. Πολυχρονιάδης περὶ Δενύ Κοσσέν.

— 'Ἐν τῇ Ἰταλικῇ σχολῇ ὡμίλησεν ἡ κ. Μαρία ντὲ λὰ Φοντέ περὶ ἐνδόξων Ἰταλίδων.

— 'Ἐν τῇ Ἰστορικῇ καὶ Ἐθνολογικῇ Ἐταιρίᾳ ὡμίλησεν ὁ κ. Ράδος περὶ τοῦ εἰς αὐτὸν καταταθέντος ἑσχάτως ἴστορικοῦ πίνακος τοῦ Δελακρούα ἐκονίζοντος τὴν ἐν Ναυπάκτῳ ναυμαχίαν, κατ' ἀντιγραφὴν τοῦ κ. Κογεβίνα.

— Εἰς διάλεξιν ὁργανωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀρτιστάτου Φιλολογικοῦ Συλλόγου τῶν νέων «Ἀκρόπολις» ὡμίλησεν ἐν τῇ αἰθουσῇ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ὁ διευθυντὴς τῆς «Πινακοθήκης» κ. Δ. Ι. Καλογερόπουλος περὶ τῶν νεωτέρων τάσεων εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν τέχνην. 'Ἐπεσκόπησε τὰς συγχρόνους ρωτάς καὶ νεωτέρας τεχνοτροπίας ἐν Εὐρώπῃ, ἐνδιέτριψε δὲ εἰδικῶτερον εἰς τὰς ἐκδηλωθείσας προσπαθείας τῶν παρ' ἡμῖν «νέων» πρὸς μύμησιν αὐτῶν. 'Ἐπέκρινε τὰς τάσεις αὐτάς, αηδονικής ὑπὲρ τῆς ἔθνικιστικῆς μορφῆς, διὰ δημιουργίας καθαρῶς Ἑλληνικῶν ἔργων.

ΘΕΑΤΡΑ

— Υπὸ τοῦ θιάσου τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν παρεστάθη ἡ «Ἄννα Πέτερς» δρᾶμα τοῦ Νοεβηγοῦ Γιένσεν, ἔργον ἐπιβλητικόν, μὲν μεγάλην πνοὴν καὶ θέμα τὰς πολιτικὰς, θρησκευτικὰς καὶ κοινωνικὰς προλήψεις.

— Παρεστάθη διὰ πρώτην φρονὸν ἐν Ἑλλάδι ὁ «Μάρμφρεδ» τοῦ Βύρωνος μὲν πρωταγωνίστριαν τὴν δ. Κολυβᾶ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Πρινέα.

— Κατεσπαράχθη εἰς τὰ «Ολύμπια» ὁ «Βέρθερος». Εὔτυχῶς τὸ ἐλλ. μελόδραμα ὑπῆρξεν ἀμέτοχον τοῦ ἀνοσιουργήματος.

— 'Ἡ ἐμφάνισις τοῦ βαρυτόνου κ. Ι. Βλυσίδου ἐπανελθόντος μετά τριετεῖς σπουδάς ἐξ Ἰταλίας. ἐχαιρετίσθη ἐνθουσιωδῶς εἰς τὸν Κουρέα τῆς Σεβίλλης καὶ τὸν Ριγολέττον, ὡς καὶ ἡ μετ' αὐτοῦ τὸ πρότον ἐμφανισθεῖσα Ἰταλίς ὑψίφωνος κ. Μπάλντι.

ΞΕΝΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Εν Παρισίοις συνῆλθε τὸ πρότον διεθνὲς Συνέδριον τῶν συνομισπονδιῶν τῶν ἐργατῶν τῆς Διαινοίας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Λέοντος Μπορζούνα. Αἱ συνομισπονδίαι αὗται περιλαμβάνουν 150,000 μέλη. 'Ἡ Ἑλλάς.. δὲν ἀντετροσωπεύθη.

— 'Ο σχών τὴν πρωτοβουλίαν τῶν ἀνασκαφῶν ἐν Λούξορ καὶ ὀνευρόν τὸν τάφον τοῦ Φαραὼ Τούτ— — "Ἄνν—··· Αμμών λόρδος Κάρναβον, διηγεῖται ὑπὸ δηλητηριώδους μυίας ἐκ τοῦ τάφου προελθούσης, ἀπέθανεν ἐν Καΐρῳ εἰς ἡλικίαν 57 ἑτῶν.

— 'Ο Ριχάρδος Στράους μεταβάτεις Βουκουρέστιον διηγήσει τὴν μεγάλην Ρουμανικήν ὁρχήστραν εἰς συναυλίαν ἔργων του διοθείσαν εἰς τὸ Ἀθήναιον».

— Μετὰ τὴν πυρκαϊάν τοῦ Ἐθν. Θεάτρου τῆς Σόφιας, ἐκάη τὸ Δημοτικὸν θέατρον τοῦ Βισβάδεν. 'Ηδη ἀγγέλεται ἡ ἀποτέφρωσις τοῦ Μεγάλου θεάτρου τῆς Πετρούπολεως.

— 50 Γερμανοί σοφοί, μέλη τῆς Ἐταιρίας τῶν Γερμανῶν φυσιολόγων κατί τι λατρόν ἐδημοσίευσαν μανιφέστον κατὰ τῆς θεωρίας τοῦ Αἴνσταϊν.

— 'Ο ἀλλοτε διευθυντὴς τῆς Ἀθήναις Αύστριακῆς σχολῆς κ. Βιλχελμ εἰς τὴν ἐν Βιέννη Λέσχην «Οὐρανία» ἔκαμε πέντε διαλέξεις περὶ ἀρχαίας καὶ συγχρόνου Ἑλλάδος, ἔξαίρων τὰς προόδους αὐτῆς.

— Εἰς Μιλάνον ἤρνουτεν ἡ κατὰ διετίαν διοργανιμένη ἔκθεσις διακοσμητικῶν τεχνῶν.

— 'Εωρατάσθη ἐν Παρισίοις ἡ ἐκατονταετηρίδις τῆς γεννήσεως τοῦ ποιητοῦ καὶ φιλέλληνος Θεοδώρου Δὲ—Μπανβίλ. 'Υπέριμαχος τοῦ λυρισμοῦ, ὑμητής τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐνετεύσθη ἀπὸ τὸ Ωραῖον καὶ τὸ 'Ψυηλόν. Μαθητὴς τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, ἔγραψε τοὺς «Ἐξογίστους», τὸ «Άλμα τοῦ ποτηρίου», τὰς «Καρυάτιδας» καὶ ἄλλα ποιήματα.

— 'Η Jurnal τῶν Παρισίων προσέλαβε ως σχεδιαστὴν τῆς διὰ τὰ θεατρικὰ κατόπιν διαγωνισμοῦ πρὸς 22 ἄλλους σχεδιαστάς, τὸν "Ελληνα κ. Πρωτοπάτην (Παζῆ).

— Συνῆλθεν εἰς Βρυξέλλας τὸ δον Διεθνὲς Συνέδριον τῶν Ιστορικῶν Ἐπιστημῶν. 'Η Ἑλλὰς ἀντιπροσωπεύθη διὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κουγέα ὅστις ἔκαμε δύο ἀνακοινώσεις. Μίαν εἰς τὸ τμῆμα τῆς ἀρχαίας ιστορίας «Ἡ διοισπονδία τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὸν Δ'. καὶ Γ'. αἰῶνα καὶ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν» καὶ τὴν ἄλλην εἰς τὸ Τμῆμα τῶν Βιζαντινῶν σπουδῶν: Αἱ ιστορικαὶ ἐπιτομαὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου.

— 'Επὶ τῇ ἐκατονταετηρίδι τοῦ Βέλγου μουσουργοῦ Φράγκ ἡ πόλις τῶν Παρισίων προσέφερεν εἰς τὴν Λιέγην μέγα μνημεῖον παριστῶν τὴν Τέχνην.

— Τὸ ἀναμνηστικὸν Μουσεῖον τοῦ Γκαΐτε κατεστράφη ἐν πυρκαϊάς. 'Υπόνοια διετυπωθῆσαν περὶ ἐμπρησμοῦ.

— 'Ο Δ. Ἀνούντζιο ἔξεδωκε νέον βιβλίον μὲ τὸν τίτλον «Ἡ Ἰταλία τῶν Ἰταλῶν». Κατήρτεισε δὲ ἐκδότικὴν Ἐταιρείαν μὲ κεφάλαισν ἐνὸς ἐκατοικυμένου λιχετῶν πρὸς ἐκδόσιν καθημερινῆς φιλολογικῆς ἐφημερίδος μὲ τὸν τίτλον «Ἡ Στρεδόνη».

— 'Ο περιφρίμιος Ἰταλὸς θρησκευτικὸς συνθέτης Περόζι, παθών τὰς φρένας, ἐτέθη ὑπὸ ἀπαγόρευσιν.

— Αἱ Ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες διὰ μικρῶν περιγράφουσν τὴν ἐπιτυχίαν τῶν χορῶν τοῦ καλλιτεχνικοῦ ζεύγους Βάσου καὶ Τανάγρας Κανέλλου. Παρέστησαν τὸν «Οἰδίποδα τύραννον» εἰς ἀρχαίαν Ἑλληνικήν. Τὰ ἄλλα πρόσωπα ὑπεδύθησαν φοιτηταὶ καὶ φοιτήται τοῦ Πανεπιστημίου «Ἔβρανστον». 'Ανεκρούσθη δὲλεφτικὸς ὑμνος τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ δὲ κ. Κανέλλος μετὰ τὸ δρᾶμα, ἔχόρευσε τὸν πυρρόχρυσον καὶ ἔνα χορὸν μετὰ κυμβάλων.

— 'Η μεγαλειτέρα θεατρικὴ δόξα τῆς Γαλλίας,

ή «θεία» Σάρρα Μπερνάρ, δὲν ύπάρχει πλέον. Ἡ ἀειθαλής, ως ἀπεκαλεῖτο, ἀπέθανε 79 ἔτοῦ. Ἐσπούδαισε εἰς τὸ Ὥδειον καὶ ἀπεφοίτησε μὲ δεύτερον βραβεῖον κατὰ τὸ ἔτος 1862. Ἐνεφανίσθη τὸ πεδίον εἰς τὴν Comedie Française ως Ἰφιγένεια, κατόπιν εἰς τὸ Gymnase. Τῷ 1880 μετέβη εἰς Ἀμερικήν, κατόπιν περιέδωσε τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Εὐρώπης. Εἰς τὰς «Κυρίας μὲ τὰς Καμελίας», τὴν «Φρουροῦ», τὴν «Θεοδώραν» τοῦ Σαρδοῦ, τὴν «Τόσκαν» εἰς τὴν Φαίδραν, τὴν «Ιωάνναν Δ' Ἀρκ», εἰς τὸν «Ἀετιδέα» ἀνεδείχθη ἀπαράμιλλος.

Ἡ Σάρρα ἐνυμφεύθη τὸν Ἀριστείδην Δαμιαλᾶν διστις ἔπι τινα χρόνον μαζῇ της. Ἀλλὰ κατόπιν ἔκώρισαν· ἐν τούτοις ἡ Σάρρα διετήρει συμπαθῆ πρὸς αὐτὸν μνήμην καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του.

Ἀπέθανεν τὴν 26 Μαρτίου τὴν 8 μ.μ. εἰς ἔνεοδοχεῖον τῆς λεωφόρου Περρέ. Αἱ τελευταῖαι στιγμαί της ὑπῆρξαν ἀγωνιώδεις. Ἡσθάνετο πόνους δυνατούς. Διετήρει ἐν τούτοις τὴν πνευματικήν της διαμάγειαν. Κατὰ τὰς ὑστάτας στιγμάς της κάτωθεν τοῦ ἔνεοδοχείου είχε συρρεύσει πλήθος κόσμου, ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων.

Ἡ κηδεία τῆς ἐγένετο μεγαλοπρεπεστάτη, διαπάντας τοῦ Δήμου Παρισίων. Ἄπειρον πλήθος τὴν συνάδευσε. Ἐτοποθετήθη εἰς τὸ ἰδιόκτον τῆς φρέστερον ἀπὸ φοδοῦχον, τὸ ὅποιον ἔκόμιζε μαζῇ της ἀπὸ τριακονταετίας καὶ ἐντὸς τοῦ ὅποιού συχνά ἀνεπαύετο.

Ἡ κηδεία ἐψάλη εἰς τὸν Ἀγ. Φραγκίσκον τοῦ Σάλ, κατ' ἔντολήν της, ἐτάφη δὲ εἰς τὸ κοιμητήριον Πλέο — Λασσαί.

Ἄφινει τίδιον καὶ ἐγγονήν, πρὸς ἣν συνέστησε νὺν τηρῆ τὸν τάφον της πάντα ἀνθισμένον.

Μία ὁδὸς τῶν Παρισίων ὀνομάσθη μὲ τὸ ὄνομα της, τὸ δὲ θέατρον «Ἀναγέννησις» ὑπὸ φέρῃ ἐπίστης, τὸ ὄνομα της. Ἐτρεφε τὸ Παράσητον τῆς Λεγεώνος.

Ἡ Σάρρα ἦτο καλλιτέχνης ἐν τῇ εὐδυτάτῃ σημασίᾳ τῆς λέξεως. Ἡτο γλύπτρια, ἐκδέσασα εἰς Salon ἔργα της, ἦτο ζωγράφος καὶ συνέργαψεν «Ἀπομνημονεύματα».

Εἰκόνα τῆς ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸν Β'. τόμον. Εἰς τὸ προσεχές φύλλον θὰ δημοσιεύσωμεν χαρακτηριστικά ἀνέκδοτα τῆς.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Εἰς τὸ «Δύκειον τῶν Ἑλληνίδων» ἐξέθεσεν ἀκουαρέλλας της ἡ παρεπιδημούσα Ἀγγλίς Ζωγράφος δεσποινής Hilda May Gordon. Τὰ πλείστα εἶνε ἵεροι τόποι τῆς Παλαιστίνης — τὰ καλλιτερα καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα, ως καὶ τινα τοπεῖα τῆς Ἀττικῆς. Τὰ ὥραιότερα ἦσαν τὰ «Ἀνθη τῆς λίμνης τῆς Γαλλιλαίας, τὸ μέρος ὃπου ἐβαπτίσθη ὁ Ἰησοῦς, ἡ ὥραιά τῆς Ιερουσαλήμ, ὁ κῆπος τῆς Γεσθημανῆ, ὁ Ἰουδαῖος.

Ἐκ τῶν ἐλληνικῶν πινάκων ἡ εἰσόδος καὶ ὁ χωρικὸς τῆς Πορταρᾶς, ἐν τοπείον τῆς Κηφησοῦτας, ἐν τῆς Κεκύρας, μία θαλασσογραφία τῆς Κ)πόλεως — καὶ τρία λεπτόγραμμα υψίκορμα δένδρα — γραφικὸν

ποίημα. Ἐπίσης μία ἀτομική τοῦ Luxor, ἐπίκαιρος ἐνεκα τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν.

Ἡ δ. Gordon ἐξέθεσε καὶ τινας παιδικὰς κεφαλές, αἱ ὅποιαι ἔχουν κοινὸν χαρακτηριστικόν τὰ ἐκφραστικά καὶ ἐν ἐντάσει μάτια, τὰ δόποια προδίδουν περιέργειαν, ως νὰ δέχονται κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διτεικονίσεως μίαν ζωηρὰν ἐντύπωσιν.

*

Ἡ φιλότυμος προσπάθεια τοῦ κ. Μπραέσσου νὰ προσανατολισθῇ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν φῶς ἐξελίχθῃ ταχύτατα εἰς εἰλικρινῆ ἀπόδοσιν. Εἶνε ἀνώτερος ἥδη εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ φωτός, τὸ δόποιον δόσον περισσότερον σπουδάζει τις, τόσῳ καὶ ἀνακαλύπτει ἀγνώστους ἐκφράσεις. Ὁ κ. Μπραέσσας μελετᾷ τὸ φῶς καὶ τὸ διαισθάνεται. Τὸ ἴδιο θέμα — μία ἀποφύγοντα μοναστηρίου — τὸ ἀπεικονίζει κατὰ δύο διαφόρους ὥρας καὶ τὸ ἐμιφανίζει διαφορετικὰ φωτισμένο, γεμάτο ήλιακό φῶς ἢ στῆς πρῶτες θαμπές σκιές τοῦ δειλινοῦ καὶ παρουσιάζεται σχεδὸν ἀγνώριστο, ως νὰ ἦτο ἄλλο μοναστῆρι.

* Εκ τῶν 8½ πινάκων του οἱ 47 εἶνε σειρὰ ἀπεικόνισεων μονῶν τοῦ Ἀγ. Ορούς. Διεισδύει τοῦ Χαλκιδικῆν, κατὰ τὰς ὀλιγοημέρους ἐπισκέψεις τοῦ «Ἀθω εἰργάσθη η παροποφόροτατα Ξεχωρίζουν ἡ Μονὴ Γρηγορίου, ὁ Μ. Παντοκράτωρ, ἡ Τράπεζα τῆς Σερβικῆς μονῆς, τὸ κελί μὲ τὴν κληματαριά, τὸ παρεκκλήσιον καὶ οἱ κῆποι τῶν Ἰβήρων, ἡ εἰσοδος τῆς Μονῆς Ξενοφῶντος, μία ἀποφύγοντα μονή τοῦ Βιτοτεδέου, ἡ μονὴ τοῦ Διονυσίου, ἡ τοῦ Σίμιωνος Πέτρου εἰς δύο ἀπόψεις, καὶ ἡ εἰσόδος τῆς Ρωσικῆς μονῆς μὲ κρῶμα πράσινον πολὺ ἐπιτυχημένον.

* Εκ τῶν ἄλλων ἔργων, τοπείον Ἀττικῶν, ἀνθέων καὶ νερζᾶς φύσεως ξεχωρίζει ἡ Εσπέρα καὶ ἡ πρωστοποραφία — ἡ μόνη ὑπάρχουσα — τῆς κ. Δημοπούλου.

* Η ἐργασία τοῦ κ. Μπραέσσου εύσυνείδητος, μελλητριμένη, ισοροπημένη, εἶνε ἀξία μεγάλης ἐκτιμήσεως, δι' αὐτῆς δὲ τάσσεται μεταξὺ τῶν δοκιμωτέρων ἔργων τῶν χρωστήρων.

*

* Η κ. Ἀθηνᾶ Ταρσούλη εἶνε μία συμπαθητικὴ μορφή, ἡ δόποια κρύπτει μίαν καλλιτεχνικὴν ψυχήν. «Ἐνας μητρικὸς πόνος, τὸν δόποιον ἦνοιεν δὲ θάνατος, ἐξέσπασεν εἰς μίαν τάσιν, ἥτις τὴν κατέκτησεν. Ἀφοσιώθη ἐν τὴν ποίησιν καὶ τὴν ζωγραφικὴν καὶ εἰς ἀμφοτέρους ἔχαρισε τὴν στοιχίην τὴν διοίαν εἰχε διεκδικήσει ἡ ἀπηνής Μοίρα.

* Η κ. Ταρσούλη, τῆς δόποιας τὰ ποιήματα ἐξετίμησαν οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Πινάκοθήρης» ἐν ἡ συνεργάζεται, διὰ πρώτην φοράν διωργάνωσεν ίδιαν ἔκθεσιν. Καὶ ἦτο πιλόδος νὰ παρουσιάσῃ συγκεντρωμένον τὸ ἔργον της, μετὰ ἐπταετεῖς σπουδάς. Κυρίως τὸ ἔργον της — μολονότι εἰς δύλα σχεδὸν τὰ εἰδη ἀπηγόρων — εἶνε τοπειογραφικόν. Ἡ γάπτησε τὴν

φύσιν, τὴν ἐμελέτησε, τὴν ἡσθάνθη Μία φυσικότης εἰς τὸ χρῶμα, χωρὶς βεβιασμένας τεχνητοποίias, μία ποιητικὴ διάθεσις δίδουν μίαν ἀρμονικὴν ἐντύπωσιν.

Ἐκ τῶν 130 ἄπινα ἔξενθεσεν — διὰ νὰ δεῖξῃ ἵσως τὴν ἔξελιξίν της, τὰ ἐνεφάνισεν δῆλα — διακρίνονται: Τὸ Ἀγριοκάριτσο μοῦν τὸ κτυπᾶ ἀδέρας. Ἐγειρούμενος μίαν κίνησιν καὶ εἰς τὸ πρόσωπον ἀποτυπώνται τὸ συναίσθημα ποὺ προκαλεῖ ἡ βιαιότης τοῦ ἀνέλιου. Ἀπὸ τὴν Κορώνην, τὴν δοπίαν συγχάρητην ἀπεικόπεται ἀπεικόνισεν ἴκανάς ὥραιάς τοτούθεσίας — τὸ ἀκρογιάλι μὲ τὰς ἀντανακλάσεις του, τὸ Καλοκαριτσοῦ στῆς κληματαριές μὲ τὸ κιριτσάκι κάτωθεν, θερμὸν εἰς φῶς, ὁ βρόχος δυτικὸς σχηματίζει μίαν ἀρκούδαν, αἱ ἀγελάδες στὸ ποτάμι, τὸ γέροικο πεῖκο, τὸ καλύβι τῆς γηῆς, τὰ καῦπια τ' ἀπόβρυσο, ὁ Νέδων ποταμὸς καὶ αἱ Τελευταῖαι ἀκτῖνες — μία φαιὰ ἀποψία εἰς τὸν ἴδιον ποταμόν. Ἀλλα καὶ ἡ Ἀττικὴ ἐλαύνει τὸν χρωστήρα της. Τὸ πρωὶ στὸ Καλαμάκι τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου μὲ τὴν διαφάνειαν τῆς θαλάσσης ἡ συννεφιά στὸ Φάληρο, ἀπεδόθησαν λεπτότατα, Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰκονογραφίαν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἀσχολεῖται.

Οἱ Προφήτης Ἡλίας, ὁ Ἐπεριών, τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου Καρύτση—ἰδίως τὸ μικρότερον — ἡ Ἐπικλητία τοῦ χρωμοῦ διασώζουν μίαν ἀτμόσφαιραν μυστηρίου. Ἐπίσης καὶ ἡ ἔργα εἰνεὶ ἡ πεφαλὴ τοῦ γνωστοῦ μοντέλου τοῦ Πολυτεχνείου Μπάρμπα — Θόδωρου, τὸ Παιδικὸ πρόγευμα, τὸ Κινέζικο σερβίτισο καὶ ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν Παρισινῶν τὸ Boulevard, ὁ χειμῶνας στὸν Σηκουάνα καὶ μιὰ λεπτοτάτη μὲ πέναν ἀπεικόνισις τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας.

*

Μετὰ μακρὰν ἔξ Ἀθηνῶν ἀπουσίαν ἐπανῆλθεν ὁ ζωγράφος κ. Λ. Κογεβίνας καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κεντρικοῦ ἔνοδοχείου ἔξενθεσε 70 πίνακας, ἐκ τῶν δοπίων δέκα περίπου εἰναὶ οἱ κυριώτεροι. Οἱ περισσότεροι εἰναι πιάφοροι ἀπόψεις τῆς Ἀκροπόλεως, ὃν ἀρίστη ἡ ὑπ' ἀρ. 29. Τὰ ἔργα του εἰνεὶ δῆλα τοπεῖα, κυρίως τῆς Κερούρας, τῆς Κ)πόλεως καὶ τῆς Βενετίας, ἐκ τῶν δοπίων ἔξ ἔξετέθησαν εἰς τὰ Παρισινὰ Salon.

Ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν ἔργων τοῦ κ. Κογεβίνα διακρίνεται ἡ Κων/πολις (ἀρ. 21) ἡ Ηλιακοπαστρίτεσσα, τὸ Θέρος (Κερκυραῖς τὸν), ἡ Ψυχὴ τοῦ δάσους ἐμπνευσθεῖσα ἐκ στίχου τοῦ Δαύρου μὲ ἀρχαϊκὰς παραστάσεις Ποιητοῦ καὶ Μούσης καὶ τὸ Giardini Βοΐοι τῆς Φλωρεντίας. Ἐπίσης ἐπιτυχής εἰνεὶ ἡ μάζη τοῦ Σκρᾶ. Τὰ ἐκτειθέμενα ἔργα δὲν εἰνε νέα. Ἐξετέθησαν καὶ ἄλλοτε, πυριαρχεῖ δὲ μία ἡκιστα ἐλληνικὴ ἀτμόσφαιρα. Μία μονοτονία κυνιστική. Ο κ. Κ. δὲ εἰνε ζωγράφος — ποιητής.

Μεταξὺ τῶν ἔργων ἐκτίθεται καὶ ἐν λεύκωμα τοῦ

Ἀγ. "Ορευς ἀποτελούμενον ἀπὸ μίαν δωδεκάδα eaux-forts.

*

Οἱ τολμηρότεροι καὶ περιπετειωδέστεροι τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων εἰνε ὁ κ. Γ. Προκοπίου. Δέν ἐδίστασε ἄλλοτε νὰ μεταβῇ μέχρι Ἀβυσσινίας. Εκατὰ τὴν Μικρασιατικὴν ἐκστρατείαν συμμετέσχε τῶν ἐπικινδυνεστέρων αὐτῆς μαχῶν, εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν. Πατριώτης ἐνθουσιώδης, μεταδίδει τὰς συγκινήσεις τῆς ψυχῆς του ἐπάνω εἰς τοὺς ζωγραφικούς του πίνακας, οἱ δοπίοι εἰνε ἀληθινὰ τοιήματα. Ἡ ἀξία τῶν πινάκων οὓς ἔξενθεσεν εἰς μίαν αἴθουσαν τοῦ Πολυτεχνείου δὲν εἰνε ἀπὸ καλλιτεχνικῆς μόνον ἀπόψεως ἐνδιαφέρουσα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ιστορικῆς. Διότι ἔξ ἰδίας ἀντιλήψεως, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, εἰδεν δι τι ἀτεικόνισε. Εἰς ἔνα πίνακα τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1920 οἱ "Ἑλλήνες μάχονται, ἄλλοι ὑπτιοι, ἄλλοι δρυμοι, καὶ παρέκει ἔνας σκοτωμένος. Εἰς ἄλλον πίνακα πορεία πυροβολικοῦ κατὰ τὸ γλυκοχάραμα πρός τὸ Ἀκτσάλη Ντάγ. Τὰ πολυβόλα εἰς ἄλλον πίνακα ἔξαντείζουν τὸν θάνατον εἰς τὸ Σείντη Χάν, μία ὅμυνα μέχρις ἐσχάτων — δὲ καλλίτερος πίναξ του. Ἄλλοι ἐπάνω εἰς βράχον πελεμοῦν φωνάζοντες «μεῖς δὲν νιητήκαμε». Εἰς πολεμιστής δένει δὲν δι τοῦ τραῦμα του. Οἱ Ἐρδικητής τσολιᾶς — πίναξ ὑπενθυμίζων τὸν Εὔζωνον τοῦ Γεωργίου Σκώτης δι τοῦ τεχνικῶς ἀνώτερος.

Καὶ ἀκολουθεῖ δὲ Μικρασιατικὸ πόνος εἰς τὸ «Τέλαιο ποῦ δὲν ἀνάβει πειά» καὶ εἰς τὸ «Προσφάγακι». Τὰ δύο σημεῖα τῆς Μικρασιατικῆς ἐκστρατείας, τὴν δόξαν καὶ τὸν ἐγκατάλειψιν, ἀπεικόνισε διὰ τῶν 27 πινάκων του, εἰς οὓς κυριαρχεῖ τὸ αἰσθητικὸ μὲ ἀγνότητα καὶ εἰλικρίνειαν.

*

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Χ. Α. Ν. ἔξενθεσεν 60 ἔργα του δὲ Ρῶσσος ἀκούαρελίστας κ. Ροσσίνσκη. "Ολα τὰ θέματα εἰνε εἰλημένα ἐκ τῆς Ἀττικῆς. Εἰς τοὺς περισσοτέρους πίνακας κυριαρχεῖ μία διαφάνεια κυριαρχῶν εἰς ἄλλους δργάζει τὸ φῶς. Τὸ φυινοπωρινὸ πρωὶ στὴ Λαυκόβρυση, τὸ Τατόν, τὸ Σεληνόφως, τὰ Κυπαρίσσια, ἡ Βραδυνὴ ἀνάταυσις εἰνε ἀρκετὰ ποιητικά.

Εἰς τὴν Ρωσσικὴν πρεσβείαν ὁμάς Ρώσσων προσφύγων καλλιτεχνῶν (Γκάρδιν, Παυλόφσκη, Κλιμένκο, Σιράζ, Πρωτοπότωφ καὶ ἄλλοι) ἔξενθεσεν ἔργα ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς ὡς καὶ κομψοτεχνήματα Ρωσσικοῦ ωθμοῦ, ἐμπνευσμένα τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς Ἐλλάδος. Εἰς δὲ τὸ Λύκειον τῶν Ἐλληνίδων ἔξενθεσεν δὲ Ρῶσσος γλύπτης καὶ ζωγράφος κ. Γκάρδιν ἔργα του. Μία προτομὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ μία τοῦ Τολστόγον εἰνε τὰ καλλίτερα.